

Patristična besedila o evharistiji

Didache 9-10

Kar zadeva zahvalo (eucharistia), se zahvaljujte (eucharistesate) takole. Najprej pri čaši: Hvalimo te, naš Oče, za sveto vinsko trto Davida, tvojega služabnika, ki si nam jo dal spoznati po Jezusu, svojem služabniku (pais). Tebi slava na veke! Amen. Nato za zlomljeni kruh: Hvalimo te, naš Oče, za življenje in spoznanje, ki si nam ga dal odkriti po Jezusu, svojem služabniku. Tebi slava na veke! Amen.

Kakor je bil ta kruh, ki ga lomimo, raztresen po gorah in je zgneten postal eden, tako naj se zbere tvoja Cerkev od koncev zemlje v tvoje kraljestvo; zakaj tvoja je slava in moč na veke! Amen. Naj nihče ne je in ne pije od vaše zahvale (eucharistia) razen tistih, ki so sprejeli krst v Gospodovo ime. Kajti o tem je rekel Gospod: »Ne dajajte svetega psom!«

Ko ste se nasitili, se zahvaljujte takole: Zahvalimo se ti, sveti Oče, za tvoje sveto ime, ki ga daš prebivati v naših srcih in za spoznanje, vero in nesmrtnost, ki si nam jo dal razodeti po Jezusu, tvojem služabniku. Tebi slava na veke! Amen. ...

Spomni se, Gospod, svoje Cerkve in reši jo vsega zla in napravi jo popolno v tvoji ljubezni. Posveti jo in zberi jo od štirih vetrov v tvoje kraljestvo, ki si ji ga pripravil. Tvoja je moč in slava na veke! Amen.

Ignacij Antiohijski, Pisma

Prizadevajte si torej, da se čim pogosteje shajate zavoljo zahvaljevanja / evharistije in slavljenja. Če se namreč pogosto zbirate, se uničujejo satanove moči in se njegova pogubnost razkraja v slogi vaše vere. Nič ni boljšega kakor tisti mir, v katerem je odpravljen vsak boj nebeških in zemeljskih moči. (Efež 13)

Prizadevajte si torej, da obhajate eno evharistijo, kajti eno je meso našega Gospoda Jezusa Kristusa, en kelih zavoljo edinosti z njegovo krvjo, en oltar kakor en škof s starešinstvom in diakoni, mojimi soslужabniki; vse to pa zato, da delate po Božji volji vse, kar delate. (Fil 4)

Evharistije in molitve se vzdržujejo, ker ne priznavajo, da je evharistija meso našega Odrešenika Jezusa Kristusa, ki je trpelo za naše grehe in ga je Oče po dobroti obudil. Tisti, ki ugovarjajo Božjemu daru, umirajo sredi razpravljanja. Koristno pa bi bilo zanje, da bi ljubili, tako da bi bili tudi deležni vstajenja. Spodobi se torej, da se mi takih ogiblremo in ne govorimo o njih ne zasebno ne v javnosti, ampak se držimo prerokov, zlasti pa blagovesti, v kateri nam je jasno razodeto Trpljenje in dopolnjeno Vstajenje. Razcepov pa se ogibajte kot počela zla! (Smir 7)

Pustite me, da bom hrana zverem, po katerih lahko dosežem Boga! Božje zrno sem in zobje zveri naj me zmeljejo, da bom spoznan za čist Kristusov kruh. (Rimlj 4,1)

Božji kruh hočem, ki je telo Jezusa Kristusa, iz Davidovega rodu; in za pijačo hočem njegovo kri, ki je nepropadljiva ljubezen. (Rimlj 7,3)

Justin, Apologija I, 65-66

65.3. Nato se prinese predstojniku kruh bratov in kelih z vodo in vinom. On to sprejme in naslovi hvalo in slavo na Očeta veseljstva po imenu Sina in Svetega Duha in se dolgo zahvaljuje, da nas je spoznal za vredne teh darov. Ko konča molitve in zahvalo <eucharistía>, mu vse navzoče ljudstvo pritrdi, rekoč: »Amen.«

4. »Amen« pomeni v hebrejskem jeziku: »Zgodi se.« 5. Ko se predstojnik zahvali in mu vse ljudstvo pritrdi, dajo tisti, ki se pri nas imenujejo diakoni, vsakemu od prisotnih zaužiti kruh zahvale, vino in vodo ter to odnesejo tudi tistim, ki niso navzoči.

66.1. Ta hrana se imenuje pri nas »evharistija«. Nihče ne sme prejeti razen tistega, ki veruje, da je resnično, kar učimo, in se je skopal v kopeli za odpuščanje grehov in prerojenje ter tako živi, kakor je Kristus učil.

2. Kajti tega ne sprejemamo kot navaden kruh in navadno pijačo, temveč smo poučeni: kakor je naš Odrešenik Jezus Kristus, ko se je učlovečil, po Božjem Logosu prejel meso in kri za naše odrešenje, tako je tista hrana, ki je po molitvi k Logosu od njega z zahvalo posvečena in s katero se po spremenjenju hranita naše meso in naša kri, meso in kri tega utelešenega Jezusa.

Ciprijan, Pismo 63

Nekateri iz nevednosti ali iz preproščine, pri posvečevanju keliha in obhajanju vernikov ne delajo tako, kakor je Jezus Kristus, naš Gospod in Bog, ustanovitelj in učitelj te daritve, delal in učil (1,1).

Imamo zapoved, naj pri darovanju kelih ravnamo po Gospodovem naročilu, namreč da kelih, ki ga darujemo v njegov spomin, darujemo mešan z vinom. Kristus je dejal: »Jaz sem prava vinska trta« (Jn 15,1), gotovo Kristusova kri ni voda, ampak vino (2,1).

Nihče ne more misliti, da je v kelihu Kristusova kri, s katero smo bili odrešeni in oživiljeni, če v kelihu ni vina, ki je podoba Kristusove krvi, naznanjena po predpodobah in napovedih Svetega pisma (2,2).

Hieronim, Pismo 71 Lucinu

6.1. Vprašuješ glede sobote, ali se je treba postiti, in glede evharistije, ali jo je treba prejemati vsak dan, kar dela, kakor pravijo, rimska Cerkev in Španija. O tem je pač pisal Hipolit, zelo zgovoren mož, in razni pisatelji so marsikaj pobrali in izdali iz različnih avtorjev. Jaz pa menim, da te moram na kratko opomniti, da se je treba cerkvenih izročil, zlasti onih, katera veri ne nasprotujejo, tako držati, kakor so jih predniki izročili, in da navade enih ne prevrže nasprotna navada drugih.

O, da bi mogli tudi evharistijo zmeraj prejemati, ne da bi nas zadela obsodba (prim. 1 Kor 11,27-29) in pekla vest, ter poslušati psalmista, ki pravi: »Pokusite in pogledajte, kako sladek je Gospod« (Ps 33,9), in z njim prepevati: »Iz srca mi vre dobra beseda.«

Avguštin, Govor 272

To, kar vidite na božjem oltarju, ste videli tudi sinoči. Toda niste še slišali, kaj je to, kaj to pomeni, znamenje kako velike stvarnosti je. To, kar vidite, sta kruh in kelih. To vam zagotavljajo tudi vaše oči, toda po veri, ki se mora v vas še oblikovati, je kruh Kristusovo telo, kelih pa je Kristusova kri.

To, kar je torej rečeno na kratko, morda veri tudi zadošča, ampak vera želi poduk. Prerok namreč pravi: *Če ne boste verovali, ne boste razumeli*. Vi bi mi lahko dejansko rekli: »Naročil si nam, naj verujemo, razloži pa, da bomo razumeli.« V srcu koga bi lahko nastalo tako razmišljanje: vemo, od kod je naš Gospod Jezus Kristus dobil telo: iz Device Marije. Kot otroka ga je dojila in hranila. Rasel je, preživel mladost, trpel preganjanje s strani Judov, visel na križu, umrl na križu, s katerega so ga sneli, bil je položen v grob in tretji dan vstal, na dan, ko je hotel, je šel v nebesa in tja dvignil svoje telo. On bo prišel soditi žive in mrtve. Do takrat sedi na desnici Očetovi: torej, kako more biti ta kruh njegovo telo? In kelih, to, kar je v njem, kako more biti njegova kri? Bratje, te stvari se imenujejo zakramenti, kajti **v njih vidiš eno resničnost, razumeš pa drugo**. To, kar vidimo, ima materialni videz, to, kar umevamo, pa ima duhovni učinek.

Če želiš doumeti Kristusovo telo, poslušaj apostola, ki vernikom pravi: »Vi ste Kristusovo telo in njegovi udje.« Če ste torej vi Kristusovo telo, je na Gospodovo mizo položena vaša skrivnost: prejemate svojo skrivnost. Temu, kar ste, odgovorite: »Amen,« in tako z odgovorom to podpišete. Ko slišiš: »Kristusovo telo,« ti odgovoriš, »Amen«. **Bodi ud Kristusovega telesa, da bi bil tvoj Amen resničen.**

... Spomnite se, da kruh ni sestavljen iz enega zrna, temveč iz mnogih. Ko so nad vami izvrševali eksorcizme, ste bili, kakor bi vas mleli. Ko ste bili krščeni, ste bili kakor bi vas zamesili. Ko ste prejeli ogenj Svetega Duha, ste bili kakor pečeni. **Bodite, kar vidite, in prejmite, kar ste.** To je apostol povedal o kruhu. T

Obrnimo se h Gospodu, Bogu Očetu vsemogočnemu in k njemu s čistim srcem, kolikor nam omogoča naša krhkost, dvignimo najglobljo in iskreno zahvalo; molimo z vso dušo njegovo edinstveno dobroto, da bi po svoji milosrčnosti uslišal naše prošnje; naj izžene tudi iz naših dejanj in misli po svoji moči sovražnika, naj nam pomnoži vero, vodi pamet, podeli duhovno hrepenenje in nas pripelje v svoj raj: po Jezusu Kristusu svojem Sinu. Amen.